

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL LIETUVOS DARBO BIRŽOJE ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2009 m. gegužės 29 d. Nr. FA-P-10-14-49
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant
Valstybės kontrolės 1- ojo audito departamento direktorės
Vitos Jurkevičienės
2008-06-16 pavedimą Nr. P-10-14

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:
Gražina Blaškevičienė (grupės vadovas)
Rasa Garnevičienė

Auditas pradėtas 2008-06-18
Auditas baigtas 2009-05-29,

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	6
1. Dėl buhalterinės apskaitos ir finansinių ataskaitų	6
1.1. Dėl Pajamų ir išlaidų sąmatų įvykdymo ataskaitos	6
1.2. Dėl Išlaidų sąmatų vykdymo balanso	7
2. Dėl valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo teisėtumo	10
3. Kiti pastebėjimai	11
4. Rekomendacijos	14
Priedai	15
Rekomendacijų įgyvendinimo planas	15

IŽANGA

Valstybinis finansinis (teisėtumo) auditas atliktas pagal Valstybės kontrolės 2008 metų valstybinio audito programą ir vykdant Valstybės kontrolės 1-ojo audito departamento direktorės Vitos Jurkevičienės 2008-06-16 pavedimą Nr. P-10-14. Auditą atliko vyriausioji valstybinė auditorė Gražina Blaškevičienė (grupės vadovė) ir valstybinė auditorė Rasa Garnevičienė.

Audito tikslas – įvertinti Lietuvos darbo biržos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Lietuvos darbo birža) 2008 metų finansinių ir kitų ataskaitų duomenų tikrumą ir teisingumą, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams, pareikšti nepriklausomą nuomonę.

Audituojamas subjektas – Lietuvos darbo birža – yra viešojo administravimo įstaiga, organizuojanti užimtumo rėmimo politikos priemonių įgyvendinimą bedarbiams bei kitiems ieškantiems darbo asmenims. Subjektui priskirtas funkcijas įgyvendina Lietuvos darbo birža ir 46 teritorinės darbo biržos. Lietuvos darbo birža koordinuoja, kontroliuoja bei metodiškai vadovauja teritorinių darbo biržų darbui. Lietuvos darbo birža yra biudžetinė įstaiga, išlaikoma iš Užimtumo fondo lėšų. Adresas: Geležinio Vilko g. 3A, LT-03131 Vilnius, identifikavimo kodas 190766619. Audituojamu laikotarpiu įstaigai vadovavo direktorius Vidas Šlekaitis (atleistas iš pareigų 2009 m. kovo 30 d.¹), Užimtumo fondo apskaitos skyriaus veiklą administravo direktoriaus pavaduotoja Galina Savickienė², vyriausio buhalterio funkcijas atliko laikinai Užimtumo fondo apskaitos skyriaus vedėjo pareigas einanti Sigita Čeikuvienė.

Valstybinio audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė apie Lietuvos darbo biržos 2008 m. finansines ir kitas ataskaitas, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareiškama valstybinio audito išvadoje.

¹ Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2009-03-23 įsakymas Nr. P1-16.

² Lietuvos darbo biržos direktoriaus 2005-01-31 įsakymas Nr. V-28 (Lietuvos darbo biržos direktoriaus 2007-01-31 įsakymo Nr. V-54 redakcija).

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu vertintos Lietuvos darbo biržos 2008 m. finansinės ir kitos ataskaitos: Užimtumo fondo Išlaidų sąmatų vykdymo 2009 m. sausio 1 d. balansas (forma Nr. 1), Užimtumo fondo pajamų ir išlaidų sąmatos įvykdymo 2009 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. 2), Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2008 m. apyskaita (forma Nr. 3), Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto 2008 m. apyskaita (forma Nr. 4), Užimtumo fondo debetinio ir kreditinio įsiskolinimo 2009 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. 6), Valstybės valdžios, valdymo, teisėsaugos, vidaus reikalų, saugumo, kitų viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos institucijų ir įstaigų etatų ir struktūros plano įvykdymo 2009 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. B-1).

Audituojamu laikotarpiu Lietuvos darbo birža pagal sutartis su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija gavo lėšų, skirtų įgyvendinti Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos vykdomų programų priemones. Kadangi Lietuvos darbo birža kiekvienam lėšų šaltiniui atskirai sudaro finansines ataskaitas, kuriose pateikta informacija neatskleidžiama suvestinėse finansinėse ataskaitose, audito metu vertinti Išlaidų sąmatų vykdymo 2009 m. sausio 1 d. balansai (formos Nr. 1) ir Išlaidų sąmatų vykdymo 2008-12-31 ataskaitos (formos Nr. 2) šių priemonių: „Bedarbių ir išpėtų apie atleidimą iš darbo darbuotojų profesinio mokymo vykdymas 2008 metais“, „Socialinių įmonių rėmimo programa“, „Vietinių užimtumo iniciatyvų projektų įgyvendinimo programa“, „Lėšų Profesinės reabilitacijos pašalpų mokėjimo finansavimui 2008 m. pervedimo programa“, „Lėšų Profesinės reabilitacijos paslaugų teikimo finansavimui 2008 m. pervedimo programa“, „Asmenų, siūstų profesiniam mokymui ar profesinei reabilitacijai, draudimo nuo nelaimingų atsitikimų ir profesinių ligų programa“.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija patvirtino bendrąją Lietuvos darbo biržos Užimtumo fondo 2008 metų lėšų sąmatą – 328 408,4 tūkst. Lt³. Lietuvos darbo biržos 2008 m. Užimtumo fondo kasinės išlaidos – 323 328,4 tūkst. Lt, faktinės išlaidos – 331 853,1 tūkst. Lt.

Be to, Lietuvos darbo birža pagal sutartis su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija gavo 69 524 tūkst. Lt lėšų, skirtų Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos vykdomų programų priemonėms įgyvendinti⁴.

Audituojamu laikotarpiu Lietuvos darbo birža vykdė bendrai finansuojamus su Europos Sąjunga projektus: „Neįgaliųjų socialinės integracijos skatinimas“; „Darbo biržų infrastruktūros

³ Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2008-01-15 įsakymas Nr. A1-23 „Dėl užimtumo rėmimo politiką įgyvendinančių įstaigų prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2008 metų veiklos tikslų ir uždavinių bei jiems pasiekti rodiklių nustatymo“.

⁴ Sutartys: 2008-01-21 sutartis Nr. D4-15/US08-14; 2008-01-21 sutartis Nr. D4-16/US08-16; 2008-01-23 sutartis Nr. D4-17/US08-17; 2008-01-31 sutartis Nr. US08-30/ D4-23; 2008-01-31 sutartis Nr. US08-30/ D4-29; 2008-01-21 sutartis Nr. D4-14/US08-13; 2008-01-21 sutartis Nr. D4-14/US07-108/F1-0-40.

modernizavimas ir paslaugų plėtra 2006–2008 m.“; „Integracijos į darbo rinką galimybių plėtra“; „Teritorinių darbo biržų infrastuktūros plėtra 2007–2010 m.“; „Bedarbių užimtumo didinimas“; „Parama socialinėms įmonėms“; „Įsidarbinimo galimybių didinimas“; „Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių“.

Finansinis (teisėtumo) auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus⁵.

Auditas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų ir valstybės lėšos ir turtas valdomas, naudojamas ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas yra neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad auditoriai netikrino visų (100 proc.) ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių bei sudarytų sandorių.

Auditui taikytas kiekybinio reikšmingumo lygis – 0,5 proc. visų kasinių išlaidų, t.y. 1 966,0 tūkst. Lt. Šis nustatytas reikšmingumo lygis yra didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos. Be to, vertintas kokybinis kiekvienos nustatytos klaidos reikšmingumas.

Siekdami gauti audito tikslams reikalingų įrodymų, susipažinome su Lietuvos darbo biržos ir teritorinių darbo biržų veikla, vidaus kontrolės aplinka ir procedūromis, vertinome apskaitos sistemą, atlikome rizikos veiksnių analizę, nustatėme reikšmingų rizikos veiksnių galimą įtaką metinėms finansinėms ir kitoms ataskaitoms, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumui ir jų naudojimui įstatymų nustatytiems tikslams.

Audito rizikai sumažinti parengtos audito programos: išlaidų bedarbių ir išpėtų apie atleidimą iš darbo darbuotojų profesiniam mokymui, išlaidų remiamam įdarbinimui, išlaidų paramos darbo vietoms steigti, išlaidų nedarbo socialiniam draudimui, išlaidų socialinių įmonių rėmimo programai, išlaidų profesinės reabilitacijos paslaugų teikimo finansavimui, ilgalaikio turto, atsargų ir trumpalaikio turto, darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų išlaidų. Pagal sudarytas programas atlikome didelės apimties savarankiškas audito procedūras.

Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2008 m. valstybinio audito programoje buvo numatyta sisteminių tyrimų sritis – ES finansinė parama ir jos įsisavinimas. Buvo atliktos šios srities audito procedūros.

⁵ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Dėl buhalterinės apskaitos ir finansinių ataskaitų

Lietuvos darbo birža ir jai pavaldžios teritorinės darbo biržos tvarkė buhalterinę apskaitą nesilaikydamos Buhalterinės apskaitos įstatymo 4 straipsnio reikalavimo buhalterinę apskaitą tvarkyti taip, kad apskaitos informacija būtų tinkama, objektyvi ir palyginama, išsami ir naudinga vidaus ir išorės informacijos vartotojams.

Lietuvos darbo birža sudarė suvestinį Išlaidų sąmatos vykdymo 2009-01-01 balansą pagal iš Užimtumo fondo gautų lėšų apskaitos duomenis, suvestinius Išlaidų sąmatos vykdymo 2009-01-01 balansus pagal iš Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos gautų lėšų apskaitos duomenis, Išlaidų sąmatos vykdymo 2009-01-01 balansus pagal Europos Sąjungos fondų lėšomis finansuojamų projektų priemonių įgyvendinimo apskaitos duomenis.

Lietuvos darbo birža nesilaikė Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių⁶ 6 punkto nurodymo finansinę atskaitomybę sudaryti pagal visų lėšų gavimo ir panaudojimo apskaitos duomenis, nes nesudarė suvestinio įstaigos Išlaidų sąmatos vykdymo 2009-01-01 balanso (forma Nr. 1), kuriame būtų nurodytas visas turtas (lėšos) ir įsipareigojimai.

Lietuvos darbo birža nustatyta tvarka neregistravo pavedimų sąskaitoje iš Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir kitų šaltinių gautų lėšų.

Lietuvos darbo birža nesilaikė Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 211 punkto reikalavimų.

1.1. Dėl Pajamų ir išlaidų sąmatų įvykdymo ataskaitos

Lietuvos darbo biržos apskaitos politikoje neaptarti bendrai finansuojamiems Europos Sąjungos (toliau – ES) projektams skirtų Užimtumo fondo lėšų apskaitos ypatumai⁷.

Audito metu nustatyti neatitikimai tarp Užimtumo fondo pajamų ir išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitos (forma Nr. 2) ir bendrai finansuojamų ES projektų Išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitų (forma Nr. 2).

Europos regioninės plėtros fondo (toliau – ESPF) finansuojamo projekto „Darbo biržų modernizavimas ir paslaugų plėtra 2006 – 2008 m.“ Užimtumo fondo Pajamų ir išlaidų sąmatų

⁶ Finansų ministro 2001-03-16 įsakymas Nr. 70

⁷ Buhalterinės apskaitos įstatymas, 2001-11-06 Nr. IX-574, 9 straipsnis.

įvykdymo 2009-01-01 ataskaitoje (forma Nr. 2, eil. 108 „Bendrai finansuojamiems ES projektams pervestas nuosavas indėlis“) nurodytos 1 075,8 tūkst. Lt kasinės išlaidos, faktinės išlaidos – 0, o pagal projekto „Darbo biržų infrastruktūros modernizavimas ir paslaugų plėtra 2006–2008 m.“ Išlaidų sąmatų įvykdymo 2009-01-01 ataskaitos (forma Nr. 2) duomenis (2008-01-01 ir 2008-10-01) iš Užimtumo fondo gauta 1 075,8 tūkst. Lt, kasinės išlaidos – 1 737,3 tūkst. Lt, faktinės išlaidos – 205,3 tūkst. Lt.

Auditorių nuomone, Lietuvos darbo biržos finansinėse ataskaitose informacija apie Užimtumo fondo lėšas turi atitikti projekto „Darbo biržų modernizavimas ir paslaugų plėtra 2006–2008 m.“ finansinių ataskaitų duomenis.

Bendrai finansuojamo ES projekto „Naujų inovacinių paslaugų jaunimui vystymas, siekiant sumažinti jaunimo nedarbą ir palengvinti atėjimą į darbo rinką“ Pajamų ir išlaidų sąmatų įvykdymo 2009-01-01 ataskaitoje (forma Nr. 2, eil. 99, 100, 101) parodytos ne tik Užimtumo fondo, bet ir Europos Komisijos išlaidos. Kitų bendrai finansuojamų projektų Pajamų ir išlaidų sąmatų įvykdymo 2009-01-01 ataskaitoje (forma Nr. 2) nurodomos tik Užimtumo fondo lėšos. Šio projekto Pajamų ir išlaidų sąmatų įvykdymo 2009-01-01 ataskaitoje teisingai nurodytos kasinės išlaidos – 198,6 tūkst. Lt ir faktinės išlaidos – 198,6 tūkst. Lt, tačiau neteisingai parodytos sudėtinės projekto išlaidų dalys: Užimtumo fondo kasinės išlaidos – 106,8 tūkst. Lt, faktinės išlaidos – 106,8 tūkst. Lt, (turi būti atitinkamai 62 tūkst. Lt ir 62 tūkst. Lt); Kitų lėšų kasinės išlaidos – 91,8 tūkst. Lt, faktinės išlaidos – 91,8 tūkst. Lt (turi būti atitinkamai 136,6 tūkst. Lt, ir 136,6 tūkst. Lt).

Lietuvos darbo birža kiekvieno bendrai finansuojamo Europos Sąjungos projekto Užimtumo fondo lėšų apskaitą tvarkė skirtingai. Dėl to pateikta informacija Lietuvos darbo biržos 2009-01-01 finansinėse ataskaitose yra netiksli.

1.2. Dėl Išlaidų sąmatų vykdymo balanso

Lietuvos darbo birža finansinėse ataskaitose informaciją apie Lietuvos darbo biržos banko sąskaitų likučius atskleidė iš dalies.

Audito metu nustatyta, kad Europos paramos projektų ūkinės operacijos buvo registruojamos apskaitos registruose, tačiau apskaitos duomenys į finansines ataskaitas neperkelti. Nė viename Išlaidų sąmatos vykdymo 2009-01-01 balanse (forma Nr. 1) neatskleista informacija apie Europos Sąjungos paramos projektų lėšų likučius 2009-01-01, buvusius banko sąskaitose – 389 024,03 Lt, iš jų:

- 2.1 programos „ES subsidija Eures veiklai“ sąskaitos LT43 7044 0600 0032 4468 pinigų likutis – 28 975,9 EUR (100 047,99 Lt);
- Sąskaitos LT06 7044 0600 0032 4552 pinigų likutis – 44 177,9 EUR (152 537,4 Lt), dalis šios sąskaitos – 13 602,75 Lt parodyta Užimtumo fondo lėšų balanse (forma Nr. 1, 28 eilutėje) tačiau kita lėšų dalis 2.1 programos „ES subsidija Eures veiklai“ finansinėse – 40 238,3 EUR (138 934,9 Lt) ataskaitose neatskleista;
- Projekto „Teigiamo Lietuvos ir Lietuvos ekonominių migrantų įvaizdžio formavimas, siekiant skatinti grįžimą“ banko sąskaitos LT06 7044 0600 0032 4455 pinigų likutis – 150 041,14 Lt.

Taip pat finansinėse ataskaitose nepateikta šių projektų informacija apie kitas sąskaitas: finansavimą, atsiskaitymus, išlaidas, pajamas.

Lietuvos darbo birža tvarkė projekto „Teritorinių darbo biržų infrastruktūros plėtra 2007-2010 m.“ buhalterinę apskaitą ir sudarė finansines ataskaitas nesivadovaudama Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 22.4, 21.9.1 ir 32 punktų nuostatomis. Faktines statybos išlaidas (Statinio projekto vykdymo priežiūros išlaidas ir Statinio statybos techninės priežiūros išlaidas) 487 005,25 Lt apskaitė ne Ilgalaikio turto sąskaitoje 019 „Nebaigta statyba ir ilgalaikio turto kūrimas“, o išlaidų sąskaitoje 219 „Projekto „Teritorinių darbo biržų infrastruktūros plėtra 2007–2010 m.“ išlaidos“, iš jų:

- Statinio projekto vykdymo priežiūros, kurią atliko AB „Miestprojektas“, E. Balaišienės projektavimo firma ir UAB „Eventus“, išlaidos – 199 750,15 Lt;
- Statinio statybos techninės priežiūros, kurią atliko UAB „Panevėžio miestprojektas“, UAB „Grontmij/CarlBro“ ir UAB „Statybų techninė priežiūra“, išlaidos – 287 255,10 Lt.

Dėl šios priežasties projekto „Teritorinių darbo biržų infrastuktūros plėtra 2007–2010 m.“ Išlaidų sąmatos vykdymo 2009-01-01 balanse (forma Nr. 1) ir Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2008 m. apyskaitoje (forma Nr. 3) duomenys apie ilgalaikį turtą ir ilgalaikio turto fondą parodyti 487 005,25 Lt mažesni.

Kadangi Lietuvos darbo birža nesudarė suvestinio įstaigos Išlaidų sąmatos vykdymo 2009-01-01 balanso (forma Nr. 1), kuriame būtų nurodytas visas turtas (lėšos) ir įsipareigojimai, informacija apie projekto „Teritorinių darbo biržų infrastruktūros plėtra 2007–2010 m.“ veiklos rezultatus neatskleista. Sudarius Lietuvos darbo biržos suvestinį Išlaidų sąmatų vykdymo 2009-01-01 balansą (forma Nr. 1), laikotarpio pabaigoje (2009-01-01) šių sąskaitų likučiai būtų didesni: sąskaita 01 „Ilgalaikis turtas“ – 40 574,3 tūkst. Lt; sąskaita 250 „Ilgalaikio turto fondas“ – 40 574,3 tūkst. Lt. Be to, informacija apie ilgalaikį turtą turėtų būti įtraukta į Lietuvos darbo biržos Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2008 m. apyskaitą (forma Nr. 3).

Lietuvos darbo birža nesilaikė Buhalterinės apskaitos įstatymo 17 straipsnio reikalavimo Finansines ataskaitas sudaryti pagal sąskaitų duomenis teisės aktų nustatyta tvarka ir Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių⁸ 6 punkto, kad biudžetinės įstaigos finansinę atskaitomybę sudaro pagal visų lėšų gavimo ir panaudojimo apskaitos duomenis.

Lietuvos darbo birža ir teritorinės darbo biržos ilgalaikio turto apskaitą tvarkė nesilaikydamos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 20 ir 22 punktų reikalavimų, todėl finansinėse ataskaitose pateikta informacija apie ilgalaikį turtą, ilgalaikio turto nusidėvėjimą ir ilgalaikio turto fondą yra netiksli:

- Lietuvos darbo birža teritorinėms darbo biržoms (Ignalinos, Vilkaviškio, Lazdijų, Švenčionių) perdavė pastatytus pastatus, nustačiusi netikslią jų vertę, nes prie statybos darbų nepriskyrė padarytų išlaidų autorinei statinio projekto vykdymo priežiūrai ir statybos techninei priežiūrai. Visų pastatų išlaidos už autorinę projekto priežiūrą, kurią atliko UAB „Miestprojektas“, sudaro 159 000 Lt, o išlaidos už statybos techninę priežiūrą, kurią atliko UAB „Statybos strategija“ – 159 400 Lt. Dėl šių pastebėjimų Lietuvos darbo birža buvo informuota Valstybės kontrolės 2008-12-24 raštu Nr. S-(10-1.10.1)-2431, tačiau nustatytų klaidų neištaisė. Dėl šios priežasties Lietuvos darbo birža Išlaidų sąmatos vykdymo 2009-01-01 balanse ir Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2008 m. apyskaitoje (forma Nr. 3) neteisingai nurodė ilgalaikio turto vertę, ilgalaikio turto nusidėvėjimą ir ilgalaikio turto fondą.
- Teritorinės darbo biržos administracinių pastatų statybos projektavimo darbų išlaidas 350 330 Lt (iš jų: Palangos darbo birža – 44 311 Lt, Kaišiadorių darbo birža – 44 311 Lt, Kelmės darbo birža – 44 311 Lt, Mažeikių darbo birža – 44 311 Lt, Plungės darbo birža – 44 311 Lt, Telšių darbo birža – 44 311 Lt, Varėnos darbo birža – 44 311 Lt, Utenos darbo birža – 84 464 Lt) apskaitė ne sąskaitoje 019 „Nebaigta statyba ir ilgalaikio turto kūrimas“, o sąskaitoje 010 „Nematerialus turtas“. Varėnos darbo birža kompiuterinius tinklus – 1 192 Lt, kopijavimo aparatą – 6 136 Lt apskaitė ne sąskaitoje 014 „Kompiuterinė ir organizacinė technika“, o sąskaitoje 010 „Nematerialus turtas“. Dėl šios priežasties Išlaidų sąmatos vykdymo 2009-01-01 balanse (forma Nr. 1) ir Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2008 m. apyskaitoje (forma Nr. 3) duomenys apie ilgalaikį turtą parodyti netikslūs – mažesne suma.
- Lietuvos darbo birža 2008 m. įsigyto turto vertę neteisingai užregistravo apskaitoje:

⁸ Finansų ministro 2001-03-16 įsakymas Nr. 70

- ▶ Iš UAB „Alna Intelligence“ įsigytos DocLogix licencijos užregistruotos 54 463,00 Lt verte, tačiau turto pardavimo PVM sąskaitoje faktūroje AI Nr. 149393 nurodyta 20 974,5 Lt licencijų vertė. Prie ilgalaikio nematerialaus turto vertės neteisingai priskirtos DocLogix sistemos priežiūros paslaugų išlaidos – 33 488,50 Lt;
- ▶ Pagal 2008-02-19 sutartį Nr. US08-54 „Dėl 2008 metų bendros veiklos programos įgyvendinimo“ įsigytų filmų apie profesijas vertė yra 27 750 Lt, tačiau įsigyti filmai ilgalaikio nematerialaus turto sąskaitoje užregistruoti 18 000 Lt verte. Į ilgalaikio nematerialaus turto vertę neįtraukė 9 750,00 Lt, kuriuos dengė Švietimo mainų paramos fondas.

Lietuvos darbo biržos Išlaidų sąmatos vykdymo 2009-01-01 balanse (forma Nr. 1) ir Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2008 m. apyskaitoje (forma Nr. 3) atskleista netiksli informacija apie ilgalaikį turta.

2. Dėl valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo teisėtumo

Lietuvos darbo birža leidybinei grupei „Darbo biržos naujienos“ 2008 m. patvirtino 444 500 Lt iš Užimtumo fondo lėšų (kasinės išlaidos – 407 570 Lt, faktinės išlaidos – 407 756 Lt), nors socialinės apsaugos ir darbo ministro 2008-01-15 įsakymu Nr. A1-23 patvirtintoje Lietuvos darbo biržos ir jos teritorinių darbo biržų išlaikymo ir vystymo 2008 metų išlaidų sąmatoje išlaidos leidybinei grupei „Darbo biržos naujienos“ nepatvirtintos. Lietuvos darbo birža nesilaikė Užimtumo rėmimo įstatymo 39 straipsnio 6 dalies reikalavimų, kad užimtumo politiką įgyvendinančios įstaigos, tarp jų Lietuvos darbo birža, pagal patvirtintas Užimtumo fondo lėšų sąmatas disponuoja iš Užimtumo fondo gautomis lėšomis.

Lietuvos darbo biržos direktorius, vykdydamas Valstybės kontrolės rekomendacijas (2008-05-29 ataskaita Nr. VA-P-10-1-11), 2009 m. vasario 9 d. įsakymu Nr. V-66 „Dėl leidybinės grupės „Darbo biržos naujienos“ likvidavimo“ priėmė sprendimą 2009 m. birželio 30 d. likviduoti šią įstaigą. Socialinės apsaugos ir darbo ministras 2009-03-03 įsakymu Nr. P1-9 skyrė Lietuvos darbo biržos direktoriui Vidui Šlekaičiui tarnybinę nuobaudą – papeikimą padarius tarnybinį nusižengimą, t. y. neužtikrinus, kad būtų laikomasi Lietuvos Respublikos užimtumo rėmimo įstatymo nuostatų, kad lėšos Užimtumo fondo būtų naudojamos pagal paskirtį.

Lietuvos darbo birža, pabaigusi vykdyti projektą „Naujų inovacinių paslaugų jaunimui vystymas, siekiant sumažinti jaunimo nedarbą ir palengvinti atėjimą į darbo rinką“, 49 089,25 Lt

nepanaudotų Užimtumo fondo lėšų negražino į Užimtumo fondo sąskaitą, esančią Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje, taigi nesilaikė Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-08-04 įsakymu Nr. A1-230 patvirtintų Užimtumo fondo sudarymo taisyklių 7 punkto.

Naujai pastatytų teritorinių darbo biržų pastatų Vilkaviškio, Lazdijų ir Ignalinos (Visagino poskyrio) pažymėjimuose apie nekilnojamojo daikto ir daiktinių teisių į jį įregistravimą nekilnojamojo turto registre nurodyta, kad nuosavybės teisė priklauso Lietuvos darbo biržai. Pagal Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 16 straipsnio 1 dalies nuostatas, valstybės institucijos, įmonės, įstaigos ir organizacijos įgytą turtą valdo, naudoja ir juo disponuoja patikėjimo teise. Įgytas turtas nuosavybės teise priklauso valstybei.

3. Kiti pastebėjimai

Vadovaujantis socialinės apsaugos ir darbo ministro 2004-12-31 įsakymu Nr. A1-302 patvirtintų Profesinės reabilitacijos paslaugų teikimo bei finansavimo taisyklių (toliau - Profesinės reabilitacijos paslaugų teikimo bei finansavimo taisyklės) 7 punktu Lietuvos darbo birža kartu su kitomis institucijomis atsako už Profesinės reabilitacijos paslaugų teikimo organizavimą.

Lietuvos darbo birža, organizuodama profesinės reabilitacijos paslaugų teikimą, neįgyvendino jų teikimo ekonominio efektyvumo principo - profesinės reabilitacijos pagrindinis rezultatas – įdarbinimas – turi būti pasiekiamas mažiausiomis galimomis sąnaudomis⁹.

Profesinės reabilitacijos paslaugų ir pašalpų finansavimo programai 2008 m. patvirtinta 6 488,9 tūkst. Lt lėšų, iš jų Užimtumo fondo – 2 195 tūkst. Lt, pagal sutartis su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija – 4 293,9 tūkst. Lt.

Audito metu nustatėme, kad beveik pusė (48,9 proc.) visų Lietuvos darbo biržos Profesinės reabilitacijos paslaugų teikimo ir pašalpų programai finansuoti lėšų skirta Kauno darbo biržai. Jai 2008 m. patvirtinta 3 165,8 tūkst. Lt, iš jų Užimtumo fondo – 1 573,8 tūkst. Lt, pagal sutartis su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija – 1 592 tūkst. Lt. Kauno darbo birža panaudojo (kasinės išlaidos) 3 135,8 tūkst. Lt lėšų, iš jų Užimtumo fondo – 1 543, 7 tūkst. Lt, o pagal sutartis su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija – 1 592,0 tūkst. Lt.

Atkreipėme dėmesį, kad Kauno darbo birža 2008 metais į profesinės reabilitacijos paslaugų teikimo įmones nusiuntė 103 asmenis. Daugiau nei pusę iš jų (58 asmenis) nusiuntė į VšĮ „Vilties žiedas“. Kauno darbo biržos 2008 m. sutarčių, sudarytų su VšĮ „Vilties žiedas“, planuojama vertė – 2 562 279 Lt, tai sudaro 80,9 proc. Kauno darbo biržai planuotų asignavimų, arba 39,5 proc. visų

⁹ Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2004-12-31 įsakymu Nr. A1-302 patvirtintos Profesinės reabilitacijos paslaugų teikimo bei finansavimo taisyklė 6.9 punktą.

Lietuvos darbo biržos lėšų, skirtų Profesinės reabilitacijos paslaugų ir pašalpų finansavimo programai.

Pagal Profesinės reabilitacijos paslaugų teikimo bei finansavimo taisyklių 12 punktą, Profesinės reabilitacijos paslaugas teikiančias įstaigas, atitinkančias socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintus reikalavimus profesinės reabilitacijos paslaugas teikiančioms įstaigoms, parenka Lietuvos darbo birža, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu. Siekdami nustatyti, kodėl Kauno darbo biržai buvo planuojamos išskirtinai didelės Profesinės reabilitacijos paslaugų apimtys, susipažinome su Lietuvos darbo biržos 2006 m. įvykdyto Profesinės reabilitacijos paslaugų pirkimo dokumentais (konkurso sąlygomis, tiekėjų pasiūlymais, komisijos protokolais, ir kt.). Atkreipėme dėmesį, kad VšĮ „Vilties žiedas“ pasiūlytų profesinės reabilitacijos paslaugų kainos kelis kartus didesnės nei kitų įstaigų siūlytas kainos. Pvz.:

<i>Įstaigos pavadinimas</i>	<i>Programos pavadinimas</i>	<i>Mokymo programos vienos dienos įkainis</i>	<i>Individualios programos ciklo kaina</i>
VšĮ „Vilties žiedas“,	Apskaitininko profesinės reabilitacijos programa	554,3 Lt	55 613,75 Lt
	Buhalterinės apskaitos mokymo programa	438,29 Lt	23 233,75 Lt
VšĮ Palangos reabilitacijos centras	Apskaitininko profesinės reabilitacijos programa	115,55 Lt	20 187,0 Lt
	Buhalterinės apskaitos mokymo programa	119,62 Lt	16 505 Lt

Lietuvos darbo birža, nekreipdama dėmesio į VšĮ „Vilties žiedas“ pasiūlytų paslaugų kainų galimą nepagrįstumą, pripažino VšĮ „Vilties žiedas“ profesinės reabilitacijos paslaugų pirkimo supaprastinto atviro konkurso laimėtoju¹⁰ ir įpareigojo teritorines darbo biržas sudaryti preliminarią Profesinės reabilitacijos paslaugų pirkimo pardavimo sutartį su VšĮ „Vilties žiedas“¹¹.

Kauno darbo birža, vadovaudamasi Lietuvos darbo biržos nurodymais, su VšĮ „Vilties žiedas“ 2006-09-05 sudarė preliminarią Profesinės reabilitacijos paslaugų pirkimo-pardavimo sutartį Nr. S-06-01. Kauno darbo birža, pasinaudodama preliminarios sutarties IV skyriuje numatyta galimybe, kad sutartis gali būti pratęsta iki trijų metų, 2007-09-05 sudarė sutarties pratęsimą vieneriems metams – iki 2008-09-05.

Palyginome Kauno ir Vilniaus darbo biržų Profesinės reabilitacijos programos įgyvendinimo 2008 m. rezultatus. Nustatėme, kad Kauno darbo biržos į profesinės reabilitacijos programą nusiųstų asmenų mokymo sąnaudos žymiai didesnės už Vilniaus darbo biržos.

¹⁰ Lietuvos darbo biržos viešojo pirkimo komisijos 2006-08-31 protokolas Nr. VP-(15) 5.

¹¹ Lietuvos darbo biržos 2006-09-04 raštas Nr. Sd-3029- (1.20-09).

	<i>Kauno darbo birža</i>	<i>Vilniaus darbo birža</i>
Panaudota lėšų (kasinės išlaidos)	3 165 751 Lt	663 028 Lt
2008 m. baigusių programą asmenų skaičius, vnt.	74	24
Vidutinė vieno asmens, baigusio programą, profesijos išsigijimo kaina.	42 780 Lt	27 626 Lt
2008 m. baigusių programą ir įsidarbinusių skaičius, vnt.	23	8
Vidutinė vieno asmens, baigusio programą ir įsidarbinusio, kaina.	131 906 Lt	82 878 Lt.

Viena iš priežasčių, lėmusių efektyvesnę Vilniaus darbo biržos lėšų, skirtų Profesinės reabilitacijos paslaugų ir pašalpų programai finansuoti, panaudojimą, yra ta, kad Vilniaus darbo birža 2008 m. daugiausiai asmenų siuntė į VŠĮ Valakupių reabilitacijos centrą, o Kauno darbo birža – į VŠĮ „Vilties žiedas“.

Mūsų nuomone, lėšos, skirtos Profesinės reabilitacijos paslaugų ir pašalpų programai finansuoti, 2008 metais panaudotos neefektyviai.

Audito metu pastebėjome, kad Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos patvirtintose Profesinės reabilitacijos paslaugų poreikio nustatymo, teikimo ir finansavimo tvarkose¹² nustatyta nepakankama atsakomybė kai kurių įstaigų, dalyvaujančių profesinės reabilitacijos programos įgyvendinime, už Profesinės reabilitacijos tikslų įvykdymą. Profesinės reabilitacijos paslaugų poreikio nustatymo kriterijų aprašo 1 punkte nurodyta, kad profesinės reabilitacijos paslaugų poreikį asmenims nustato Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, tvirtindama Profesinės reabilitacijos paslaugų poreikio nustatymo reikalavimus, nenustatė apribojimo dėl siunčiamų asmenų skaičiaus, todėl Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba, išduodama išvadas asmenims dėl profesinės reabilitacijos poreikio, neatsako už tai, kad neįgalųjų įdarbinimas turi būti pasiekiamas mažiausiomis galimomis sąnaudomis.

Pažymime, kad Lietuvos darbo birža 2008 m. IV ketvirtį inicijavo profesinės reabilitacijos programos teisės aktų pakeitimus. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, atsižvelgdama į Lietuvos darbo biržos pasiūlymus patvirtino profesinės reabilitacijos paslaugų teikimo ir finansavimo pakeitimus¹³. Nustatytas apribojimas vienos dienos dalyvavimo programoje įkainiui–įkainis negali viršyti 1,1 bazinės socialinės išmokos dydžio (134 Lt), apribotos sudėtinių programos dalių trukmės. Manome, kad dėl šių pakeitimų profesinei reabilitacijai skirtų lėšų panaudojimas taps efektyvesnis.

¹² Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2004-12-31 įsakymas Nr. A1-302.

¹³ Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2009-03-03 įsakymas Nr. A1-77, 2009-04-17 Nr. A1-263.

4. Rekomendacijos

Informacija apie audito metu nustatytas klaidas, pažeidimus ir neatitikimus kartu su rekomendacijomis jiems pašalinti Lietuvos darbo biržai pateikta Valstybės kontrolės raštais (2008-11-20 Nr. S-(10.1.10.1)-2172, 2008-12-24 Nr. S-(10-1.10.1)-2431, 2009-05-18 Nr. S-(10-1.110)-1095).

Pažymime Lietuvos darbo biržos pažangą šalinant audito metu nustatytus trūkumus ir vykdant pateiktas rekomendacijas.

Neįgyvendintos ir kitos rekomendacijos pateiktos prie ataskaitos pridedamame rekomendacijų įgyvendinimo plane (žr. priedą Nr. 1).

1-ojo audito departamento direktorė

Vita Jurkevičienė

1-ojo audito departamento
vyriausioji valstybinė auditorė

Gražina Blaškevičienė

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Lietuvos darbo biržoje atlikto
finansinio (teisėtumo) audito
rezultatų“
priedas

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

Rekomendacijos teikiamos atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos darbo birža ir teritorinės darbo biržos nuo 2009 m. sausio 1 d. buhalterinę apskaitą pradėjo tvarkyti pagal Viešojo sektoriaus apskaitos standartus ir bendrąją sąskaitų planą.

Eil. Nr.	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Priemonės *	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas*
1	2	3	4	5
1.	Sudaryti suvestinę finansinę atskaitomybę pagal visų lėšų gavimo ir panaudojimo apskaitos duomenis.	Lietuvos darbo birža	Už 2009 metus sudaryti suvestinę finansinę atskaitomybę pagal visų lėšų gavimo ir panaudojimo apskaitos duomenis	LDB Užimtumo fondo apskaitos skyrius 2010 m. sausio 1 d. stoviui. Iki 2010 sausio 30 d.
2.	Perkelti iš ilgalaikio nematerialiojo turto sąskaitos į ilgalaikio materialiojo sąskaitą „Nebaigtos statybos ir ilgalaikio turto kūrimas“ pastatų statybos projektavimo darbus, iš viso 350 330 Lt.	Lietuvos darbo birža (Palangos, Kaišiadorių, Kelmės, Mažeikių, Plungės -, Telšių darbo, Varėnos, Utenos darbo biržoms)	Sutvarkyti ilgalaikio materialiojo bei ilgalaikio nematerialiojo turto apskaitą, tikslinant 2008 m. atskaitomybę	LDB Užimtumo fondo apskaitos skyrius, Palangos, Kaišiadorių, Kelmės, Mažeikių, Plungės, Telšių, Varėnos, Utenos darbo biržoms 2009 m. liepos 1 dienos stoviui iki 2009 m. liepos 30 d.
3.	Perkelti iš ilgalaikio nematerialiojo turto sąskaitos į ilgalaikio materialiojo turto sąskaitą kopijavimo aparatą - 6 136 Lt, kompiuterinius tinklus -1 192 Lt.	Lietuvos darbo birža (Varėnos darbo birža)	Sutvarkyti ilgalaikio materialiojo bei ilgalaikio nematerialiojo turto apskaitą, tikslinant 2008 m. atskaitomybę	LDB Užimtumo fondo apskaitos skyrius, Varėnos darbo birža 2009 m. liepos 1 d. stoviui iki 2009 m. liepos 30 d.
4.	Buhalterinėje apskaitoje sumažinti iš UAB „Alna Intelligence“ įsigytos DocLogix	Lietuvos darbo birža	Sistemos DocLogix priežiūros paslaugų išlaidas iš	LDB Užimtumo fondo apskaitos skyrius

Eil. Nr.	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Priemonės *	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas*
	licencijos vertę.		nematerialaus turto perkelti į str. „Kitos paslaugos“	2009 m. liepos 1 d. stoviui iki 2009 m. liepos 30 d.
5.	Buhalterinėje apskaitoje padidinti pagal 2008-02-19 sutartį Nr. US08-54 „Dėl 2008 metų bendros veiklos programos įgyvendinimo“ įsigytų filmų vertę.	Lietuvos darbo birža	Filmus apie profesijas apskaityti visa įsigijimo verte	LDB Užimtumo fondo apskaitos skyrius 2009 m. liepos 1 d. stoviui iki 2009 m. liepos 30 d.
6.	ERPF finansuojamo projekto „Teritorinių darbo biržų infrastruktūros plėtra 2007–2010 m.“ statinio vykdymo priežiūros išlaidas (199 750,15 Lt) ir statinio statybos techninės priežiūros išlaidas (287 255,10 Lt) priskirti prie ilgalaikio turto „Nebaigtos statybos ir ilgalaikio turto kūrimas“.	Lietuvos darbo birža	ESF dalinai finansuojamo projekto „Teritorinių darbo biržų infrastruktūros plėtra 2007-2010 m.“ statinio projekto priežiūros bei statybos techninės priežiūros išlaidas apskaityti Ilgalaikio turto sąskaitoje 019.	LDB Užimtumo apskaitos skyrius 2009 m. liepos 1 d. stoviui iki 2009 m. liepos 30 d.
7.	Kreiptis į VĮ Registrų centrą dėl duomenų patikslinimo Vilkaviškio, Lazdijų ir Ignalinos (Visagino poskyrio) teritorinių darbo biržų pažymėjimuose apie nekilnojamojo daikto ir daiktinių teisių į jį įregistravimą Nekilnojamojo turto registre.	Lietuvos darbo biržai (Vilkaviškio, Lazdijų, Ignalinos darbo biržoms)\	Vilkaviškio, Lazdijų ir Ignalinos darbo biržoms kreiptis į VĮ registrų centrą dėl teisės į nekilnojamą turtą patikslinimo	LDB Personalo ir ūkinio aptarnavimo skyrius Vilkaviškio, Lazdijų, Ignalinos darbo biržos iki 2009 m. birželio 19 d.
8.	Užtikrinti, kad teritorines darbo biržos: 1. Užbalansinėse sąskaitose apskaitytų išsinuotą ir pagal panaudos sutartis gautą turtą (finansų ministro 2001 m. kovo 13 d. įsakymu Nr. 70 patvirtintų Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 313 ir 317 punktai). 2. Peržiūrėtų atsargų, ilgalaikio ir trumpalaikio turto apskaitos registrus. Tinkamai apskaitytų atsargas, ilgalaikį ir trumpalaikį turtą.	Lietuvos darbo birž	Teritorines darbo biržas įpareigoti Užbalansinėse sąskaitose apskaityti visą išsinuotą ir pagal panaudos sutartis gautą turtą, peržiūrėti atsargų, ilgalaikio ir trumpalaikio turto apskaitos registrus.	LDB Užimtumo fondo apskaitos skyrius, teritorinės darbo biržos 2009 m. liepos 1 d. stoviui iki 2009 m. liepos 30 d.

Atstovas ryšiams, atsakingas už Valstybės kontrolės informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais:

L. e. Užimtumo fondo apskaitos skyriaus vedėjo pareigas Sigita Čeikuvienė

*Lietuvos darbo biržos pateikta informacija.